
fáradt lovasság II.

(Dráma két részben)

GYURA PAPHARHAJI

MÁSODIK RÉSZ

(Ugyanaznap este, ugyanaz a helyiség. Emil egyedül van a színen. Különböző színű papírból kivágott sakktfigurákkal díszíti az újévi fenyőt.)

EMIL: Ez a fehér futó jobban festene közvetlenül a királynő mellett... A lovacskát ide tesszük, oldalra... A bástyát pedig, a bástyát pedig emide, a fa mögé. Eh, megint új év. Változik a világ, változik a világ... Azelőtt előre tudtuk, hogy mikor kell megjönnie, és mikor kell elmúlnia. Ma meg: alig múlik el egy kis idő, és itt az új év. *(Kiabál.)* Emma, Emmuska, hozz még néhány gyalogot! Emma, hallod?

EMMA: *(a színpalack mögül)* Nem hallom!

EMIL: Jól van. Azt gondolod, hogy mert tisztába tetted magad, most megjátszhatod a süketet. Gyalogokat hozzál. Emma, hallod?

EMMA: *(be)* Mondtam már, hogy nem hallom. Nem beszélek veled.

EMIL: A bugyi miatt, Emmuska? Ugyan, hagyd már. No jól van, jól van. Legyen, ahogy akarod: a nők fehérét is viselhetnek. Fehér is lehet. Most már elégedett vagy?

EMMA: Rózsaszínűt vettem fel. Rózsaszínűt. Csakhogy tudd.

EMIL: Hosszút?

EMMA: Ha tovább is így fűtesz, hamarosan kárpitozottat fogunk viselni. Fősvény alak.

EMIL: Azt mondtad, hogy nem beszélsz velem.

EMMA: Én ezt nem is tartom beszédnek. Csakhogy tudd: gyalogokat többé nem fogsz felakasztani. Legalábbis nem az én segítségemmel.

EMIL: Semmi baj. Jó lesz így is. Mendelssohnéknak egyáltalán nincs is fenyőjük.

EMMA: Honnan tudod? Te belestél az ablakon, Emil. Belestél,

- EMIL: Akinek olyan képzelőereje van, mint nekem, annak nem kell belesnie az ablakon, hogy kivizsgálja a szomszédságban a helyzetet. Tiszta jövőbe látó intuíció. Egyszerűen: ha a szomszéd az újról fenyőt díszítette volna, nem lett volna ideje egész nap a zongorát nyúni.
- EMMA: Te megint Mendelssohnt piszkálsz.
- EMIL: Te csak hallgass. Ha ma nem javította volna a zongoráját, nem is tudnád, hogy néhány pillanat múlva megérkezik az új év. Házunk számára ez az első és egyedüli haszon, amely a szomszédától és a zongorától származott.
- EMMA: Jegyezd meg már egyszer: nem vagy méltó arra, hogy Mendelssohn legyen a szomszédod. Még a nevének a kimondására sem vagy méltó, te botfűlű. Félix úr, nagy zeneszerző, karmester és zenei igazgató volt Düsseldorfban, a lipcsei hangversenyek igazgatója, romantikus egyéniség, és a legismertebb volt, mint a szimfonikus hegedű- és zongorahangversenyek mestere. Különösen a zongorahangversenyeiről ismert, Emil!
- EMIL: Jól van, jól van. És ez a mester tud-e szemüveget javítani?
- EMMA: Túlzol, Emil. Hisz Mendelssohn csak harmincnyolc évig élt.
- EMIL: *(rövid szünet után)* Kár. Azt hittem, hogy a szomszéd még él. Voltál a temetésén?
- EMMA: Ha eljutottam volna oda, akkor ma öregebb lennék a legvénebb kaukázusi aggastyánánál, természetesen azzal a feltétellel, hogy pelenkában vittek volna a temetésére. De Emil, Mendelssohn halhatatlan. Ő nem halt meg. Ő él, és örökké élni fog hangversenyzenéjével.
- EMIL: *(ügyet sem vet szavaira)* Á, él? Szóval mégiscsak ő csépelte egész délelőtt a zongorát. Zúg a fülem a fűrészelésétől.
- EMMA: Tudtam. Mindig ilyen vagy, ha délután hason fekve szundikálsz.
- EMIL: Ma még nem feküdtem sem hasra, sem hanyatt. Éppen a te zongorahangolód, a te darálósod, köszörűsöd miatt!
- EMMA: Zenész, Emil. Zenész!
- EMIL: Zenész, zenész! Az igazi és egyedüli zenész Bismarck, Nabukodonozor, Kantakuzinosz és Napóleon volt...
- EMMA: *(kiegészíti)* Meg Adolf...
- EMIL: A lovakat ne keverd ebbe. Végeredményben a ritmus iránt kifinomultabb a hallásuk, mint a szomszédnak és neked.
- EMMA: Az abrak iránt.
- EMIL: Az élet iránt, Emma! Az élet iránt. Az igazság kedvéért meg kell mondani, hogy ők sem élnek tovább a te Magnusonodnál, de vigye el az ördög, és legyen a segítségére. A kompótot még nem nyitottad fel?
- EMMA: Megvárja, kapitány úr, amíg a vendégek megérkeznek.
- EMIL: Túléljük. Ha ilyen járom alatt annyi évet kibírtunk, ezt is túléljük.
- EMMA: Emil, te magad mondtad, hogy készítenem kell valamit az unokáknak. És valamivel Andrit is meg kell kínálni.
- EMIL: Andri nem eszik.
- EMMA: Még szörpöt sem?
- EMIL: Sem bort, sem sört, sem szörpöt, sem vért!

- EMMA: Hát ami a legutóbbit illeti, nemigen hasonlít az apjára.
- EMIL: Igen, természetesen. Magnusonra hasonlít. A lehangolt zongoraköszörűs kameraman — zenéjére.
- EMMA: Azt akartad mondani, hogy ez utóbbi szerint a nóniuszra?
- EMIL: Azt akartam mondani, hogy Andri télen sem vesz fel rózsaszínű hosszú szárú gatyát.
- EMMA: Elhiszem. De bugyiban sem jár férfitársaságba, mint egyesek.
- EMIL: Jól van, jól van. Egyszer öltözködéskor tévedtem, és most egész életemben a fejemre fogod húzni! De az isten szerelmére, miért tette a fiókba a stoppolt zoknijaim közé!
- EMMA: Hát jól van, ezt egyszer sem mondom többé, de ismerd el, hogy Andri jobban szereti a zongorahangversenyeket a huszáremlékiratoknál.
- EMIL: Először is: ha a zongora méreg az apa számára, akkor méreg a fia számára is. Ha meg nem így van, akkor a fiú katonaszökevény. Az emlékiratok pedig, kedvesem, nem íródnak egy nap, sőt egy év alatt sem. Ez a második dolog amit meg kellene jegyezned, ha már megfeledekezel arról, hogy a mások becsületét legalább annyira tisztelni kell, mint ahogyan a saját szemüvegedet tiszteled. Ha már nem becsületből, akkor az emlékiratok irodalmi értéke miatt.
- EMMA: Amely annál nagyobb, ha megíratlanok maradnak.
- EMIL: Hát ezt majd az unokáidtól kérdezd meg.
- EMMA: Persze. Ők ma már a hetedik osztályban többet tudnak, mint nagyanyjuk ötvenéves korában.
- EMIL: Azt akarod mondani, hogy amit a nagyanyjuk ötvenéves korában tudott.
- EMMA: Ezt a tudás miatt kérdezed, vagy az életkor miatt?
- EMIL: Az igazság miatt. Az unokák előtt nem kell meghamisítani a saját egyéni történelmedet.
- EMMA: Ó, hisz Jani már régóta hegedül, Marija pedig eddig már háromszor énekelt a rádióban.
- EMIL: Igen. Az iskolai kórusban. És csak azért, mert az ő iskolai Magnusonuk, Fergusonuk, vagy hogyan is hívod, előtte állva fenyegette azzal a pálcával.
- EMMA: Szerinted, a karmesternek korbáccsal kellene vezényelni, ugye?
- EMIL: Az igazi karmester karddal vezényel, kedvesem. Igazi karmester pedig az én unokám lesz. Ezredesi rangig is felviszi, úgy hogy öreg napjaira nem lesz kénytelen lehangolt zongorákat javítani.
- EMMA: Igen, igen. Elmehet Gertnerhez, és lefényképeztetheti magát az Adolfon, aztán felakaszthatja magát a gerenda alá, mint ahogyan a nagyapja is tette.
- EMIL: *(erélyesen)* Emma! Vigyázz, mit beszélsz.
- EMMA: A fényképre gondolok, Emil. Egyébként megnézhetnéd már, késik-e a vonat. Nemsokára éjfél, s ők még nincsenek itt.
- EMIL: Parancs ez vagy kérelem?
- EMMA: Parancs.
- EMIL: Látod, így szeretlek. Mindjárt teljesítem. Indulj! *(Kimegy.)*
- EMMA: *(a fenyőfát nézi)* Hogyan is kötötte fel ezeket a szerencsétlen

gyalogokat. Nóniusz! Teljes fizléshiány, mintha söprút, nem pedig újévi fenyőt díszített volna. És akkor még mondja nekem valaki, hogy bízd a férjedre az ilyen felelős munkát. De próbálj csak valami megjegyzést tenni, minden hibát azonnal rád hárít. Ez az én Emilem a gerenda alatti szerencsétlen lipicain a rossz barométeren kívül a saját orrát sem látja. Igazi Ferguson. Ej, elmeszesedett kulacsom, hogyan festek majd én a te korodban.

EMIL: *(be)* A vonat egy teljes órát és hatvan percet késik.

EMMA: És?

EMIL: Telefonon hívtam őket. Andri és Amalia csak éjfél tájban érkeznek, hogy gratuláljanak újévre, a gyerekek meg már elaludtak. És azt mondja Andri, hogy nélkülük is nyissuk meg a kompótot.

EMMA: *(nyugodtan)* A kompótot akkor nyitjuk meg, ha megérkeznek. Milyen kint az idő?

EMIL: Szép. Meleg.

EMMA: Hát akkor miért mutat a te hőmérőd mínusz tizet?

EMIL: Azért, mert annyit mutatott tegnap, tegnapelőtt, tavaly meg ötvenkét évvel ezelőtt is. Ebben a házban soha sem ment nulla fölé. Csak azon csodálkozom, hogy jelenlétedben miért nem állt meg mínusz húszon. Ha ezse volna, ha ebben a házban legalább neki volna jó esze, e fődél alatt biztosan megkülönböztetné a vörös vérsejteket a zavaros víztől. De amint a mellékelt ábrából is látod, Emil Ocsenas dicsőséget szerzett alacsony hőmérsékleten is.

EMMA: Akár Adolf Moszkva alatt.

EMIL: Legalább ma hagyd békén a lovakat, kedvesem. Hisz te még fényképre sem tudsz nézni, hát még élő lóra.

EMMA: Nem tudok, nem tudok. De muszáj. Azzal büntettek meg, hogy muszáj, mégpedig életem végéig. Önfegyelem, ahogyan te mondd. Mit tehetünk. *(Rövid szünet.)* Szóval azt mondd, hogy taxin érkeznek, ugye?

EMIL: Igen. Éjfél tájban. Andri így ígérte. Nagy a hó, minden vonat megállt, és ezért úgy döntöttek, hogy taxin jönnek.

EMMA: Jól van. Az a fontos, hogy megérkeznek.

EMIL: Emma, lejátszhatnánk egy új partit...

EMMA: *(erélyesen)* Veled többé nem sakkozom, ezt már megomodtam. Nagyon felizgulsz, ha nem fehér figurákkal játszol, én meg elhatároztam, és pedig véglegesen: fekete figurákkal többé nem játszom. Egészen halálomig.

EMIL: Két bástyát adok.

EMMA: Még ha húsz évet adnál az életből, Sólyom és Adolf e tető alatt többé nem nyerít.

EMIL: Akkor játszunk Ember ne mérgeledjöt.

EMMA: Na, azt már lehet. Ez a játék fokozza a hódítói morált. Vele lehet a legjobban megtisztítani a legyőzött huszár-stratégák lelkiismeretét. Ezt lehet.

EMIL: *(egy dobozt vesz elő Ember ne mérgeledj felirattal)* Legyen ezúttal Ember ne mérgeledj, de remélem, hogy döntésed nem végleges és a jövőben igyekszel helyesbíteni egyes kinyilvánított nézeteiden.

- EMMA: Jeanne d'Arc büszkén áll történelmi döntése mellett, habár csak természetes halála után válik vértanúvá.
- EMIL: *(felteszi a figurákat a táblára)* Jól van, jól van. Majd meglátjuk. Csak tudd meg, hogy a vértanúkon kívül népi bölcsesség is van, az pedig így szól: az okosabb enged.
- EMMA: Van népi igazság is arról, hogy mikor és miben enged az ember.
- EMIL: Én a piros figurákkal játszom.
- EMMA: Nem lehet, kedvesem. Sajnos nem lehet. Utoljára piros figurákkal játszottál, s így többé nincsenek.
- EMIL: Hogyhogy nincsenek?
- EMMA: Hát meg kellett enned a fejüket, amikor rajtakaptalak, hogy tévesen ugrasz át négy kockát. Négy kockácska, négy fejecske. Nem emlékszel?
- EMIL: Igen, igen... Így szólt a fogadás. Ilyen fogadással játszottunk.
- EMMA: És ma? Ma miben fogunk játszani?
- EMIL: Hát ma játszhatnánk egy esti hátvakarásban. Mit szólsz hozzá?
- EMMA: Szóval a javaslat nagyon hasznos. De a nehézség abban van, hogy ez már évek óta a te mindennapi kötelességed. A hagyományt nem szabad megbontani. Nem ám.
- EMIL: Rendben van, rendben van. Ha te mondod. Gondolj ki valami mást erre az alkalomra.
- EMMA: No, már itt is van az új év. Emil, emlékszel: éppen valamikor újév előtt esküdtünk. Emlékszel? Térdig ért a hó. A fagy szinte lerágta az ember fülét...
- EMIL: Hitler is ilyen időben ment tönkre Moszkva előtt. Ez a nagyok sorsa...
- EMMA: *(félbeszakítja)* A nagy hódtóké, hatalombitorlóké, örülteké, Adolfoké, Kantakuzinoszoké, Emileké...
- EMIL: Emmanuele-re gondoltál, ugye?
- EMMA: Arra gondoltam, amit mondtam. Pedig csakhogy tudd, én is tudom, hogy Emmanuele forradalmár költő.
- EMIL: No látod!
- EMMA: Igen, látom. Csakhogy ő francia, és nem tartozik a nóniuszok fajtához.
- EMIL: És hol esett el? Hol esett el?
- EMMA: Sehol. Ír. Csak nem az almáról, legalábbis nem arról a férgesről, hanem az ember szabadságáról és méltóságáról. Pontosan úgy ír, ahogyan az igazi, valódi költők írnak. Az ilyenek haláluk után is élni fognak.
- EMIL: *(elmélázva)* Emma, mit csinálsz majd, ha véletlenül előbb halok meg?
- EMMA: *(gondolkodás nélkül)* Megkoszorúzom az ismeretlen katona sírját.
- EMIL: Azt hiszem, ilyen helyzetben nem szabad sértegetned engem és még kevésbé a tiszteletreméltó sírt, amely ez alkalommal sekélyes eszedbe tévedt. Igen. Éppen így van, kedvesem.
- (Lehajtott fejjel el.)*
- EMMA: *(elrakja a kis figurákat)* Mindig abban a pillanatban vonul vissza, amikor döntő támadásra készülődök. Elegem van már a költői tehetségéből. Teljesen elegem van. *(Elgondolkodik.)* Valóban, mit is csinállok, ha előbb hal meg? Ő még a mai nap is

- nagy felhajrással a lakodalomról mesél, de az egész elmúlt ötvenkét év alatt egyszer sem említette, hogy elszöktem vele, és nem volt semmiféle lakodalom. A romantikus költő a férges almáról szóló versével hódított meg. De igaz van: mit csinálok egyedül, ha előttem hal meg? Mit csinálok nélküle? *(Kiabál.)* Emil, Emil! *(Emil be.)* Ne haragudj, Emil, ne vedd a szívedre. Nem akartalak megsérteni. Nem koszorúzom meg.
- EMIL: Jeanne d'Arc, én becsülni tudom a lelkiismereted megtisztítására tett erőfeszítést, és ezért szó sincs haragról. Ami pedig a sértést illeti, az csak megerősíti elhatározásomat, hogy a te gyászmisédre egy garast sem adok. Nem adok, és kész. Nem adok!
- EMMA: Én sem adok. Nem is lesz. A barométert nem fogják visszavenni a bizományi boltban, a kardot meg az unokádnak ígérted. De még ha valamit el is lehetne adni, először ki kellene zárni az előszoba ajtaját.
- EMIL: Most sokkal fontosabb dolgom van. *(Először a barométerre néz, majd nyomban ezután íróasztalához lép.)*
- EMMA: Jegyezd fel azt is, hogy ezt a történelmi döntést mínusz tíz fokos hőmérsékleten, fűtött szobában hoztad. Az utódok előtt ez enyhítő körülmény lesz.
- EMIL: Nem írok emlékiratokat, és nem írom le a döntést sem.
- EMMA: Talán verset írsz a kompótról?
- EMIL: Az urnáról írok. Az urnáról írok, Emma. Az új év itt áll a küszöbön, éppen csak hogy nem kopogott az ajtónkon, és ebben a házban nincs mivel és kit felköszönteni. *(Zongoraszó, tánczene hallatszik.)*
- EMMA: *(keringőritmusban forogni kezd)* Gyönyörű keringő. Az örök ifjúság csodálatos ritmusa. Tra-la-la-la-la-la... Emil, hallod te ezt a gyönyörű keringőt? Ah, de hogyan is hallhatná a süket, rozsdás ágyú!
- EMIL: *(továbbra is ír)* Csak sértegess továbbra is. Csak sértegess. Ez után nem kell adót fizetni.
- EMMA: Adót kell fizetni a veled eltöltött élet után. És te ezzel visszaélsz, kedvesem.
- EMIL: Csak azért kell fizetni, mert az élet hamisított pénzbeszedővel csapott be.
- EMMA: Nem kellett volna, hogy elvegyél, ha neked ilyen keserű falat vagyok.
- EMIL: Nem is vettelek el. Magad jöttél.
- EMMA: De rábeszélteél, hogy elszökjék, nehogy Ocsenaséknak anyagi kiadásaiak legyenek a lakodalmi mulatságra. Erre te beszéltél rá, most meg felhányod. Jól megfizettem én ezt az iskolát!
- EMIL: Mit ér az egész, ha már ötvenkét éve nem vagy képes letenni a javítóvizsgát.
- EMMA: Emil, én megkezdem a kompótot.
- EMIL: Á, nem, nem. Nem vásárolsz meg egy közönséges fonnyadt kompóttal. Nyavalyát. *(Ismét zongoraszó hallatszik.)*
- EMMA: Hallgasd ezt a zenét, Emil.
- EMIL: Ez gyászinduló?

EMMA: Ugyan. Kedvesem, ez újévi keringő. Emlékszel: a terem tele van magas tükrökkel, körös-körül aranyozott gyertyatartók, a zenekar meg halkkan játssza a Kék Duna keringőt...

EMIL: Ferguson?

EMMA: Emil! Strauss.

EMIL: Ez az oldalszomszéd, vagy az, aki szemben lakik?

EMMA: Nem szomszéd ő, Emil. Ez az ember ugyanabból az országból való, amelyben a legszebb lipicaikat keresztezték.

EMIL: Szóval rokon?

EMMA: Hát olyasvalami. Hetedik nemzedék a ritmus szerint. Ó, Strauss! A halhatatlan keringők költője. A Bécsi vér, a Mesél a bécsi erdő...

EMIL: Hagyd a vért és a meséket... Jobban szeretnék egy bécsiszeletet.

EMMA: De Straussnak külön érzéke volt. A keringők iránt.

EMIL: Mondd meg nekem, volt neki lóversenypályája vagy ménese?

EMMA: Igen, Emil, volt neki. Angyalokból, múzsákból álló ménese volt.

EMIL: Akkor egészen világos előttem, hogy ugyanúgy járt, mint Mendelssohn szomszéd.

EMMA: *(kiveszi a szekrényből a menyasszonyi ruhát, maga elé teszi, és a tükörbe néz. Felveszi a kölnivizes üveget, de észreveszi, hogy teljesen üres)* Emil, hol az én Fekete macskám?

EMIL: A szomszéd tetőjén.

EMMA: A kölnivizet kérdeztem, Emil.

EMIL: Melyiket?

EMMA: Azt, amelyik tegnap még ebben az üvegben volt, és ma este már nincs.

EMIL: Hát biztosan kipárolgott.

EMMA: Mínusz tíz fokon?

EMIL: Nem tudom mínusz hány fokon, nem gondolod talán, hogy a fekete kandúroddal locsolgatom magam. Mit tudom én, hol van? Kérdezd meg Markót, ez az ő vércsoportja.

EMMA: *(közeledik feléje)* Kilefetyelted.

EMIL: Én? Emmuska, hisz jól tudod, hogy én csak asztali fehéret iszom.

EMMA: Tudom, tudom. Csak most megittad azt a fehéret ebből az üvegből is. Lehelj rám.

EMIL: Hagyd már, kérlek. Tudod, hogy szaga van a rossz fogamnak.

EMMA: Annak a legutolsóknak, amelyet tíz évvel ezelőtt kihúzáttál? Vagy talán a porcelánod rozsdásodott meg?

EMIL: No jól van, jól van, nem a fogamtól. Begennyesedtek a manduláim. Tonzilitis acuta.

EMMA: Ezt az acutát kivetted még, amikor katona voltál, Emil. Hát nem emlékszel, hogy emiatt tizenöt napi szabadságot kaptál? Tátsd ki a szád, és lehelj rám.

EMIL: Kérelem ez vagy parancs?

EMMA: Parancs. Halaszthatatlan.

EMIL: Ha már így van, hát legyen, ahogy akarod. *(Rélehel Emmára.)* Huh!

EMMA: Ó, Mária, isten anyja, milyen csodálatos illat, mintha a szent szólalt volna meg a te száddal, Emil. Életemben először nem

érezem a hordószagot ebből a porcelán állkapcsú istállói huszár-
ból. A vér felpeszűdült az ereimben, Emil, táncolni szeretnék!
Táncolni akarok a huszártisztemmel. Táncolni akarok! *(A kar-
jánál fogva húzza.)* Gyerünk, mozdulj, illatos galambocskám.
Kezdődik a mi nagy táncunk! Gyere, gyere...

EMIL: Szívesebben megyek kiengedni Markót.

EMMA: Hagyd most a kandúrt. Fogd a macskát. Táncolni akarok, ka-
pitány úr. Táncolni akarok! Ó, a Bécsi vér. Gyerünk, Emil, csak
néhány taktust... Mint valamikor...

EMIL: Kérelem vagy parancs?

EMMA: *(udvariasan)* Ezúttal vallóban őszinte kérelem, Emil.

EMIL: Á, ehhez a cselekedethez tisztességes viselkedésen kívül tisztes-
séges öltözék is kell. *(Kiveszi a szekrényből a huszáregyenruha
felső részét, valami feltűnő kitüntetéssel, és felköti a kardot.)*
Az én regimentemben pontosan tudni lehetett, mikor volt soron
a műlovaglás és mikor a keringő. Emil Ocsenas, legallábbis, ami-
kor a hagyományról van szó, egyetlen taktust sem akar a vélet-
lenre bízni. Mindent ki kell tervezni, ki kell számítani, és csak
azután kell táncba kezdeni.

EMMA: Mindenképpen könnyebb tervezni is, meg táncolni is, ha az em-
ber megissza az asszony Fekete macskáját.

EMIL: *(a tükörben nézi magát)* Te azt nem tudod felfogni, kedvesem,
milyen is az igazi katonai tánc. A katonai tánc, kedvesem, az
díszmenet is, roham is, meg költészet is. Az olyan esetekben,
mint amilyen te vagy, ezt a megelégedést még nem volt módom-
ban átélni. *(Meghajol Emma felé.)* Szabad, kegyelmes asszonyom
néhány csodálatos taktusra?

EMMA: *(kezét nyújtja)* Ha kedve van, kapitány úr.

EMIL: Kérem.

EMMA: Először hallom ezt a szót a te szádból.

EMIL. *(tánc közben)* A szép gyakran előfordul, de a legszebb csak egy-
szer az életben, kedvesem.

(Alig tesznek néhány tánclépést, a zene elhallgat.)

EMIL: Az ördögbe is! Ez a Mendoza megint elrontotta a zongorát.

EMMA: Méghozzá éppen abban a pillanatban, amikor megérezted az
igazi életritmust, Emil. Mit tehetsz, sorsod elől nem menekül-
hetsz. Akkor botlasz meg, amikor úgy gondolod, hogy mindent
a legjobban kiszámítottál. Ezt nevezik pechnek.

EMIL: Smausz! Bécsi a javából. Életében még képen sem látott lipicait.
Nincs abban egy csepp bécsi vér sem. Biztosan valamelyik bécsi
cirкусz kiszolgált súlyemelője, aki öreg napjaira mások vérnyo-
másának emelésére szakosította magát. Alighogy a zongorát
megérintette, mindjárt szét is szaggatta. És téged ez még lelke-
sít, ugye? Most már legalább világos előttem, hogy miért nem
akartak felvenni a konzervatóriumba.

EMMA: Azért nem, mert apámnak nem volt elég pénze.

EMIL: Azért, mert a felvételi vizsgán csikorogtál, mint valami konzervdoboz.

EMMA: És mégis elvetted ezt a konzervet, és felnyitottad.

EMIL: Hát feltételezhettem előre, hogy penészes?

EMMA: Jól van, csak sértegy. Sértegy, és ird az emlékiratokat. Megkívanod te még ezt a konzervet.

EMIL: Talán. El is várom, hogy a halálom utáni dokumentumban ez álljon: „Belehalt a teljesítetlen kívánságokba.”

(Autódudálás hallatszik. Mindketten hirtelen felállnak.)

EMMA: *(az ablakhoz lép)* Ők azok. Szabad egy kicsit kilesnem?

EMIL: Nélküled is be tudnak jönni. Nem először vannak itt. Jól tudják, melyik a mi ajtónk.

(A lépcsőházból lépések hallatszanak.)

EMMA: Emil! Ezek ők. Ezek ők, Emil! *(Mindketten várakozva állnak. A lépcsőházban a léptek lassan távolodnak.)*

EMIL: A szomszéd vendégei lehetnek. A mieink még nem érkeztek meg. *(Az órára néz.)* Még nincs tizenkettő.

EMMA: Andri azt mondta, hogy pontosan tizenkettőkor érkeznek?

EMIL: Azt mondta, tizenkettő tájban. Ez azt jelenti, hogy van még idő.

EMMA: Ó, hogy örülök, Emil. Megkívántam őket. Tudod mit? Előkészíthetnéd a felszolgálóvalót.

EMIL: Miért én?

EMMA: Vesztettél, Emil...

EMIL: A férfiszabadságon kívül melletted semmi mást nem vesztettem, Emma. Egyáltalán semmit.

EMMA: De egyes dolgokban mégis dezertáltál, s ezért büntetés jár.

EMIL: Kérelem vagy parancs?

EMMA: Parancs, kapitány úr!

EMIL: A huszárok hat lábbon állva esnek el! Éljen a férfiméltóság! *(Kötényt köt maga elé.)* Tessék, foglalják el a helyüket. Most ki lesznek szolgálva. Azonnal. Mit tetszenek: asztali fehéret, silleryt, ürmöst vagy pezsgőt?

EMMA: Kezdetnek kérek egy pohár paradicsomlé, kapitány úr.

EMIL: Mindjárt itt lesz. Csak kérem a kamrakulcsot.

EMMA: *(a blúza alól előhúzza a pertlin lógó kulcsot)* De a lekvárt ne bántsd!

EMIL: Csak egy pillanat, asszonyom. Csak egy pillanat. Óhaját teljesen kielégítjük. *(El.)*

EMMA: Gyökerében megváltozott ez az ember, mihelyt megorrontotta, hogy könnyen juthat a kamrakulcshoz. De van benne valami vonzó, vigye el az ördög, pedig a lábai olyan görbék, mint a favágobaké. Huszár, kivágott Gertner-féle fejjel! Ej, Emmuska, lehet, hogy te az ő életében valóban csupán egy üres konzervdoboz voltál. De azért van szíve. Van. Csakhogy olyan fősvény, amilyent nappal is gyertyával kell keresni. Senkivel sem akar osztozkodni. Mit mond a barométer? Hétszáznegyven. Szóval megint csapadék... *(Kívülről edénycsörömpölés hallatszik.)* Emil, miféle csörömpölés ez?

EMIL: *(be)* Kiengedtem a kandúrt.

EMMA: Ki?

EMIL: Nem. A kamrába.

EMMA: És?

EMIL: Oda a konyak, meg a lekvár is.

EMMA: És ő mit mond erre?

EMIL: Ki?

EMMA: Te, te vén kandúr, te! A bajszod megnőtt a lekvártól, és valami bűzt is hoztál a szobába. Megint úgy bűzlesz, mint a hordó. Lehelj rám.

EMIL: Megint nem hiszel nekem?

EMMA: Neked hiszek. A kandúrnak nem hiszek.

EMIL: Hát akkor ő leheljen rád.

EMMA: Azt is mondom. Lehelj rám!

EMIL: *(rálehel)* Huh!

EMMA: Úristen, valóságos istálló. Melyik üvegből ittál?

EMIL: Abból a zöld literesből.

EMMA: Hisz te a redőnyfirnájszot ittrad meg.

EMIL: És miért nem mondtad meg, hogy a zöld üvegben van? Lám, megmérgezem magam, még mielőtt elütné az éjfél. Megmérgezem magam... Orvost, azonnal hívj orvost. Hívj orvost!

EMMA: És amikor a Fekete macskát megittad, nem kellett orvost hívni?

EMIL: Emma, ha valamit is érzel, ha egyáltalán van szíved és ha valaha is egy csöppnyit is szeretted, hívj orvost, kérlek. Szerelmünk nevében kérlek. *(Feldönti a széket, amelyre támaszkodott.)* Ó, rosszul vagyok. Nagyon rosszul vagyok. Megkezdődött, ég. Itt bent éget, gyötör, forr... Orvost!

EMMA: Jól van, jól van no, nyugodj meg. Nyugodj meg. A világon semmi sem katasztrófális. A literes zöld üvegben hajolaj volt.

EMIL: De hát azt mondtad hogy firnájsz volt.

EMMA: A firnájszot még tavalyelőtt megittad. Ezért állnak a redőnyeinink már harmadik éve festetlenül. Asztalosra van szükségünk Emil, nem orvosra.

EMIL: *(hirtelen feláll)* Szóval így? Hazudsz? Hazudsz és becsapsz! Mindenféle mérgeket öntesz az üvegekbe, hogy minél előbb megszabadulj tőlem. A kamrakulcsot meg csak úgy a nyakadba akasztva viszed, mi? Özvegy szeretnél lenni, ugye? Rövid eljárással. Ismerd be!

EMMA: Csak azt ismerem be, hogy az üvegekbe azt öntöm, aminek az üvegekben a helye, te pedig, mielőtt valamelyiket kiinnád, előbb olvasd el, hogy mi áll a címkén.

EMIL: Hát ezen az állt, hogy Maraska core. Nem tudom, hogy így hívnának-e valamilyen hajolajat.

EMMA: Persze, hogy nem, amikor már régen azt is elfelejtetted, hogy mire kell ezt az olajat használni.

EMIL: De a címke, Emma, a címke! A címkéről van szó.

EMMA: Nem én ragasztottam arra az üvegre. Végül is, ha téged nem zavar a Fekete macska címkéje a kölnivizes üvegen, miért zavar most a Maraska core?

EMIL: No, hát ezért fizetni fogsz. Jól meg fogod fizetni, csakhogy tudd! Ej, hogy miért nem akar téged az a te konzervált Fergusonod... Istenem, ez egy egészen furcsa galopp a gyomromban. Rohamoz, süt, éget... Tűz! Tűz! *(A gyomrához kapva kirohan a színről.)*

EMMA: Akkor a tűzoltókat kell hívni, nem az orvost. *(Kiabál.)* Tartsa jól a huszárzászlót, kapitány úr. Ej, lipicaim, miért nem tévedtél meg és miért nem ittrad ki a paradicsomos üveget? A férges alma költője gyorsasági versenyen. *(Az íróasztalhoz lép.)* Na végre! Ötvenkét évi házaselet után, úgy látszik, a nagy költő megírta második versét is. Még életében díszhelyet akar biztosítani magának a világirodalom történetében. *(Borítékot vesz a kezébe.)* Hoppá, és ez micsoda? A kapitány úr levelez valakivel? *(Megszagolja a borítékot.)* Firnájsz. Szóval valami csúszós, valami lakkozott van benne. *(Felbontja a borítékot, és olvassa.)* Mi? Mi? Mit mond? *(Fennhangon olvassa.)* „a) A kilenven centiméteres barométert, eredeti állványával ünnepélyesen átnyújtani az ügyeletes meteorológusnak, aki halálom napján katonai szolgálatát tölti a lovasságnál; b) a huszáregyenruhát az első fiákerosnak, aki földi maradványaimat fogja szállítani; c) a kardot a párizsi Hadirokkantak Otthonának hagyom; d) a bekeretezett huszárképet ünnepélyesen átnyújtani azon huszárok csoportjának, amely ahelyett, hogy a hazáért esett volna el, női papucs alá került; e) a fürdőnadrágot ünnepélyesen átnyújtani Eva Mendelsohnjának; f) a házat és a benne levő összes tárgyakat Emil Ocsenas hagyományaként a magas vérnyomásban elhunytak irattárának és kartotékjának hagyom; g) az ezüstoffogazatú érmet szeretett feleségemnek, Emíliának hagyom örökbe, azzal a feltétellel, hogy emlékirataim kéziratát közvetlenül halálom után kiadja...” Így! Szóval így? A feleségnek, a szeretett feleségnek, Emíliának a fogazat, ugyanaz, amit megtakarított pénzből ajándékként vettem, és Ocsenas emlékirat-káposztájának ezek a sárga lapjai. Ezt érdemelted meg, Emma! Ezt érdemelte a te sírig tartó, hú szerelmed. *(A végrendeletet visszateszi a borítékba.)* Emil! Emil!

EMIL: *(belépett és meglátja, hogy Emma kezében tartja a borítékot)* Mi az? Andri új levelet küldött?

EMMA: Nem. Még senki sem küldte el, csak megírta, és borítékba tette. Mondd, Emil, mi van ebben a borítékban?

EMIL: *(zavartan)* Hát.. izé... lépést borítékoltam.

EMMA: A vezér a J9-re, ugye?

EMIL: Majd meglátod, ha eljön az ideje, hogy felbontsuk.

EMMA: Az az idő már elmúlt, Emil!

EMIL: Te? Te fel merted nyitni egy idegen levelét? Milyen betegség ez? Krónikus kíváncsiság, mondd? Hisz, kedvesem, a te diagnózisod, fekély, nem pedig kíváncsiság.

EMMA: Azt mondtad nekem, hogy új verset írsz.

EMIL: Még nem nyitottad fel?

EMMA: Hát, akartam...

EMIL: *(színészkedve)* Vers, mint vers... Úgy gondolom, hogy ez a szöveg sokkal jobb annál, amit közöltek. Igen, igen... Már borítékba tettem, hogy elküldjem Jefremnek.

EMMA: *(nyugodtan)* Jefrem már tíz éve a föld alatt van, Emil...

EMIL: Istenemre, Emma, hisz a világon talán még létezik valami Jefrem... Nem ez az egyedüli. És végül is, minek titkoljam. Új szárnyakat kaptam, újjáéledtem az ihlettel együtt, és legőszin-

- több érzelmeimet papírra vettem. *(Megpórbálja elvenni tőle a borítékot.)* No, majd felolvasom...
- EMMA: *(nem adja a borítékot)* A kardot a párizsi Hadirokkantak Otthonának, az ezüstoffogazatú érmet — szeretett feleségemnek, Emíliának. Jól sikerült kisvers, ugye? Csak rosszul rímel érdemeimmel, amelyeket az elmúlt ötvenként év alatt szereztem, igen séreányen mosva a szeretett kapitány huszárszászlóit.
- EMIL: *(zavarban van. Rövid szünet után.)* Ide figyelj, Emma... Az ember életében néha olyan pillanatok jönnek, hogy szinte kénytelen elkészíteni addigi munkájának mérlegét, összegezni a számlát, leszámolni saját magával...
- EMMA: *(a saját stílusában)* A fürdőnadrágot Mendelssohnak, Emmának meg az érmet. Ugyanazt, amelyet én magam cseréltem anyám aranyláncáért...
- EMIL: No látod, a hosszú szárú gatyák megmaradnak neked. Hozzánk sem értem. Végeredményben az emlékirat kézírata is egy változat...
- EMMA: *(félbeszakítja)* Változat, amely szerint nekem is meg kell csinálnom a saját végrendeletemet.
- EMIL: Hisz én a te dolgaidat egyáltalán nem is említem. Látod, azért az aranyláncóért anyádra hagyhatod, mondjuk a harisnyanadrágot.
- EMMA: *(rövid szünet után)* Emil Ocsenas — te engem egyáltalán nem szeretsz.
- EMIL: A boríték miatt?
- EMMA: Amiatt, ami a borítékban van. Te magad döntöttél, hogy elsőnek írod meg a végrendeleted. Szóval előttem akarsz meghalni.
- EMIL: Ha ez az oka a dühödnek, tessék, átengedem a helyemet. Gavallér leszek. Halj meg te előbb. Elviselem ezt az áldozatot is.
- EMMA: A királynőt te ritkán áldozod fel, Emil.
- EMIL: Annál jelentősebb a lépésem. Ilyen áldozatot csak egyszer hoznak az életben. De ha ezt szeretetből és az általános béke céljából teszik...
- EMMA: *(félbeszakítja)* A kardot az unokádnak ígérted, nem pedig a párizsi hadirokkantaknak; a huszárképet a menyasszonyodnak, nem pedig a papucshősök gyülekezetének!
- EMIL: Igaz, így ígértem. De ez az első változat volt.
- EMMA: Úgy szeretném, ha az életben legalább egyszer valóban megmutatnád a saját személyes változatodat, és teljesen őszinte volnál.
- EMIL: Őszinte vagyok.
- EMMA: Hát akkor mondd meg, miért nem hagytad az egész birtokot a feleségedre? Mondd?
- EMIL: Őszintén?
- EMMA: Őszintén.
- EMIL: De egészen őszintén?
- EMMA: Egészen őszintén.
- EMIL: Hát akkor: azt hiszem, hogy a vastagbélfekélyeddel te előttem méész át a túlvilágra, és akkor minek hagyjak rád bármit is.
- EMMA: Emil, vannak esetek, hogy ilyen fekélyvel az emberek a századik születésnapjukat is megünneplik, a közönséges asztmások pedig már hetvenéves koruk előtt elvitorláznak.

EMIL: Amint látod, a te példád nem vonatkozik a mi házassági közösségünkre. Sajnos. Akarom mondani, számodra sajnós.

EMMA: Jól van. Az emlékiratokat add ki a saját költségeden, Adolf Ocsenas! *(Autódudálás hallatszik.)* Hallod: autó.

EMIL: *(nyugodtan)* Vársz valakit?

EMMA: Azt, akit te is.

EMIL: Azt, akit te vársz, biztosan nem jön el.

EMMA: És Andri?

EMIL: Andri alszik.

EMMA: Nem, nem, nem! Nem alszik. El kell jönnie. Nem szabad elaludnia! Hisz magad mondtad: telefonon jelentette, hogy jönni fog, taxin fog jönni... Andri fog érkezni... Meg fog érkezni...

EMIL: *(szünet után nyugodtan)* El fog jönni, Emmuska, el fog jönni... El kell jönnie... *(Szünet.)* Megígérted, hogy megkezded a kompótot.

EMMA: A kandúr eltörte.

EMIL: Azt, amilyekire én gondolok, nem tört el.

EMMA: Hát azt annak nyitom ki, akinek akarom. Mégpedig végrendeletileg.

(Zongoraszó, keringő hallatszik.)

EMIL: Emmuska, gyere táncoljunk.

EMMA: A kompótot nem kezdem meg.

EMIL: Úgy látszik, a nyomás ismét csökken. *(Az oldalát fogva a barométerhez lép.)* Hát persze, érzem én ezt belülről. A szívemmel érzem.

EMMA: A derekaddal érzed, Emil. A derekaddal!

EMIL: Hát legyen úgy. Akár a derekammal is. Az a fő, hogy érzem. Szóval: elmarad a tánc is, meg a kompót is?

EMMA: Elmarad minden, amit a végrendelet nem ír elő.

EMIL: Hát akkor ülj le, csak ülj. Szundikálj, köss, varrj, fonj, állj tótágot, de a táncot többé soha az életben ne említsd. *(Az asztalhoz lép, írni kezd.)*

EMMA: Ne felejtse el, hogy a kardot az unokánknak ígérted!

EMIL: *(szigorúan)* A kardot annak hagyom, akinek én akarom, s ebben a házban akkor és azt írok, amikor és amit tetszik. Mindent önállóan!

EMMA: Még ha rajtad kívül senkinek sem kellene mindezt elolvasnia, az valóban teljes siker volna.

EMIL: És még teljesebb volna, ha senki sem dugná az orrát a borítékomba.

(Szünet. Emil ír. Emma gondolataiba mélyedve ül.)

EMMA: Emil, mit mondtál, mennyit terveztél még élni!

EMIL: Százhusz évig! Százhusz évig, Emma asszony!

EMMA: Százhuszig? Eszerint nekem a terved szerint százötven évig kell élnem, hogy az a megtiszteltetés érjen, hogy láthassam nagy művedet.

EMIL: Emma, te három, nem pedig harminc évvel vagy fiatalabb nálam. Ez pedig némi különbség.

EMMA: Az ember annyival fiatalabb, amennyivel fiatalabbnak érzi magát. Ha pedig csak korkülönbségről lenne szó, már régóta a virágokat locsolnám a sírodon. Nézd csak, nézd, mit is szeretne! *(Ismét zongoraszó hallatszik. Mindketten mozdulatlanul ülnek.)* Mit gondolsz, Emil, eljönnek egyáltalán?

EMIL: Micsoda kérdés ez, Emma, kérlek. Itt a levél, itt a távirat, meg aztán a telefonbeszélgetés. Eljönnek, biztosan eljönnek. El kell jönniük. Ha Andri véletlenül el nem alszik...

EMMA: Most már én is ennék kompótot.

EMIL: Á, nem, nem. A kompót Andrit várja. Gyerünk. No, mutasd a tenyered, gyerünk, hadd nézzem meg a sorsodat. Nyújtsd ide a kezéd, hogy alkalmazzam tisztí tapasztalatomat. *(Megfogja a kezét, és a tenyerébe néz.)* Nézd, csak nézd! Hoppá! No, no, no... Á, nem, nem, nem úgy fogjuk, ez cigánymódszer. Én az igazi tisztí módszert használom. *(Előveszi a kártyákat, és jósolni kezd.)* Nézd csak, nézd mit mond ez a hetes? A vörös futó oldalról...

EMMA: Futó?

EMIL: Micsoda futó?

EMMA: Hát azt mondtad, hogy futó és közben a kártyákat nézed, Amennyire én tudom, a kártyák között nincs futó.

EMIL: Ász, futó, mindegy, a fontos az, hogy rád nézve a helyzet nem rózsás. Piros ász, bravó! Százhusz évig fogok élni! Zenét! Zenét kérek!

EMMA: Emil, hisz te nekem nézed a kártyát, nem magadnak, vagy már elfelejtetted?

EMIL: Nem, Emma, nem, nem felejtettem el. De hogyan kaphatsz te ászt? Méghozzá pirosat. Nem, kedvesem. Az ász tiszt, az egész parádé parancsnoka. Ő az én sorsomat képviseli.

EMMA: Én meg mindig azt hittem, hogy a király nagyobb az ásznál. No, jó, jó, legyen úgy...

EMIL: Jól van, hozd már azt a kompótot, vagy nem? *(Autódudálás hallatszik.)*

EMMA: Úgy látszik, hozom. Megérkeztek. Itt vannak. Andri megérkezett! Megérkezett!

EMIL: Megérkeztek, mindannyian megérkeztek. Biztam benne, hogy eljönnek. Itt vannak! Nem aludtak el!

(Gyorsan kimennek a színről. A szín egy pillanatig üres marad, csak a zongoraszó, valamint a közeledő, majd távolodó léptek hallatszanak. Emil és Emma szomorú arccal tér vissza.)

EMIL: Úgy látszik, az idén is a nagy hőtorlaszok tartják vissza őket. De még mindig megérkezhetnek. Várunk még.

EMMA: Várunk még, várunk még... *(Szünet, amelyet a zongoraszó tölt ki.)* Mondd, Emil, én nem kapok semmilyen ajándékot újévre?

EMIL: Ajándékot? Á, igen, igen, igen. Lesz... Mindenképpen lesz. Vetem neked, vettem... *(Kézbe veszi a kártyát.)*

EMMA: Hisz már tavalyelőtt mondtad, hogy vettél nekem.

EMIL: Igen? És ki mondja, hogy ugyanazt vettem, az idén is? Én csak fel akarok készülni az ünnepélyes ajándékátadásra az állatorvosi huszáralakulat minden protokoll-előírása szerint. *(Az író-*

asztal alól elővesz egy pántlikával átkötött csomagot, fejére pedig ráteszi a Téalapó-maszkot.) Ocsenas asszony, kérem egy pillanatra hunyja be a szemét.

EMMA: Már be is hunytam. Égek a türelmetlenségtől, Emil.

EMIL: Ocsenas asszony, orléans-i temperamentumának visszafojtása terén szerzett különleges érdemeiért és mivel egész évben becsületes, magatartást tanúsított férjének mocsoktalan huszábrázata iránt, fogadja ezt az ajándékot a férfiméltóság dicső védelmezőjének állatorvosi kezéből. A Téalapó ezen az újéven sem feledkezett meg Önről. E szerény ajándék hason serkentőleg az ön hősie magatartására a házasság frontjának első harcvonalában. *(Kezébe teszi a kis csomagot.)* Tessék, megérdemelte.

EMMA: *(kinyitja a szemét)* Emil, hát nem tréfálsz? Valódi, igazi ajándék, Emil? Hát lehetséges ez? Nem merek hinni a saját szememnek. Ó, valóban kellemesen megleptél. És mi van belül, a pántlika alatt, Emil?

EMIL: Nézd meg. Nézze meg maga, Ocsenas asszony.

EMMA: *(a csomagot bontja)* Ó, a rózsaszínű pántlika házasságunk első évfordulójára emlékeztet, Emil, tényleg nagyszerű férj vagy! Igazán jól szolgál még hagyományos érzéked a valódi huszárgavallérság iránt. *(Miközben az utolsó szavakat mondja, egy éjjelit húz elő a dobozból. Megkövülten áll. Először hosszan nézi az ajándékot, aztán Emilre fordítja tekintetét.)* Éjjeli...

EMIL: Neked, Emmuska...

EMMA: Én meg neked az idén semmit sem készítettem. Egészen megfeledkeztem róla. Majd jövőre veszek. Addig pedig javasolom, hogy ezt az ajándékot közösen használjuk.

EMIL: Köszönöm, Emma, köszönöm. Valóban nagyon köszönöm ezt a humánus gesztust. Türelmesen várok majd a jövő évig. Csak használld magad.

EMMA: Hát akkor, nagyapókám, ezek után megkezdjük a kompótot! *(Zongoraszó hallatszik. Emma el.)*

EMIL: Kitartó nóniusz lehet ez a Ferguson. Az óévben szeretne mindennel végezni, ami öreg. *(Leveszi arcáról a Téalapó-maszkot.)*

EMMA: *(kezében a kompóttal be)* Kapitány úr, az a megtiszteltetés ért, hogy megvendégelhetem önt az őszinte remi-állás manőverezési vonalának elfoglalása alkalmából.

EMIL: *(a barométerre néz)* Hétszázhatvan milliméter. Kitűnő feltételek, hogy aláírjuk az újévi tűzszünetet az Ocsenas-magaslaton. Felvonni a zászlókat!

EMMA: Felvonni a zászlókat! Az örök házassági békéért!

(Az óra éjfél ut. Emil és Emma megkövülten áll.)

EMMA: Nem jöttek.

EMIL: Nem ám.

EMMA: Az idén sem jöttek...

EMIL: *(felsóhajt)* Még megérkezhetnek, Emma, még megérkezhetnek. Csak elaludtak. Még mindig van remény...

EMMA: Még mindig van remény néhány újévre, még néhány ráncra a homlokon, az emlékek még néhány sárguló lapjára. De meg-

halt az Andri iránti reményünk. Ő nincs. Ő nincs, csak azért... mert soha nem is volt... Nem volt levél, nem volt sürgöny, nem volt telefon... Mindez csak a mi édes önvédelmünk, Emil. Kettőnk árnyképe mellett még az elképzelt macska számára sincs élet ebben a kihalt házban... Ó, mennyire fáj ez az édes hazugság. Nem tudok többé koholmányokból, hazugságokból, önmegtévesztésből élni... Nem tudok... Eljött az édes mesék és az édes várakozás vége. Vége! Miattam, Emil, miattam olyan szűk otthonunkon az ajtó, hogy rajta keresztül nem húzódhat be közénk még a legapróbb boldogság sem. Miattam nem fognak sohasem megérkezni, Emil... *(Sír. Ismét zongoraszó hallatszik.)*

EMIL: *(komolyan)* Hallgasd: Mendelssohn. A Dal szöveg nélkül csodálatos akkordjai... Valóban gyönyörű zene. Mendelssohn, a halhatatlan romantikus... *(Szétnyitja a függönyt az ablakon, és az egész helyiséget elárasztja a holdfény.)* Nem kell sírni, Emmuska. Az élet nem szereti a könnyeket. Nézd ezt az arany Holdat, hogyan simogatja az éjjeli sötétséget. Nézd nyitott szemmel, mennyire boldog. A szemek nem sírásra valók, Emmuska. Itt van, szélesre tárom az ajtót is, hadd jöjjön friss levegő otthonunkba. Hisz azt élet nem hazugság, kedvesem. Az élet igazi szépség. Kettőnk számára is. *(Átöleli.)* Befogjuk mi még az almásdereseinket, Emmuska, és együtt vágózunk.

EMMA: *(hozzásimul, és felsóhajt)* Fáradt a mi lovasságunk, Emil...

(VÉGE)

Hornyik György fordítása